

**Национален форум
за преход към
сетълмент T+1**

Васил Големански

Председател на КФН,
Председател на Националния форум за
преход към сетълмент T+1

Мира Добрева - Хилтън

Съветник по международна дейност, КФН,
Координатор на националния форум за
преход към сетълмент T+1

Преход към T+1

Въведение

Презентацията представя контекста, мотивите и институционалната логика за създаването на **Национален форум за преход към T+1**, като очертава неговата роля в рамките на по-широката европейска реформа за съкращаване на цикъла на сетълмент в ЕС.

Представен е европейският модел за управление на прехода, националната структура, приоритетите на КФН, методологията, ключовите дейности и очакваните резултати до целевата дата **11 октомври 2027 г.**

МОТИВИ

УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА

Съкращаването на цикъла на сетълмент в ЕС от T+2 на T+1 ще доведе до значително намаляване на рисковете на пазара, по-специално по отношение на свързаните с контрагента рискове и рисковете от нестабилност, и до освобождаване на капитал, който вече не е необходим за покриване на изисквания маржин депозит.

ОПТИМИЗИРАНЕ НА РАЗХОДИТЕ

Цикълът на сетълмент T+1 осигурява възможност капиталовите пазари в Съюза да не изостават от промените на други световни пазари, като се премахнат разходите, свързани със съществуващите в момента различия в сроковете за сетълмент.

КОНКУРЕНТНОСПОСОБНОСТ

Преходът към T+1 също така би допринесъл за по-нататъшното хармонизиране на стандартите за корпоративните събития и пазарните практики в Съюза, както и, в по-общ план, за конкурентоспособността на европейските капиталови пазари.

Европейска рамка

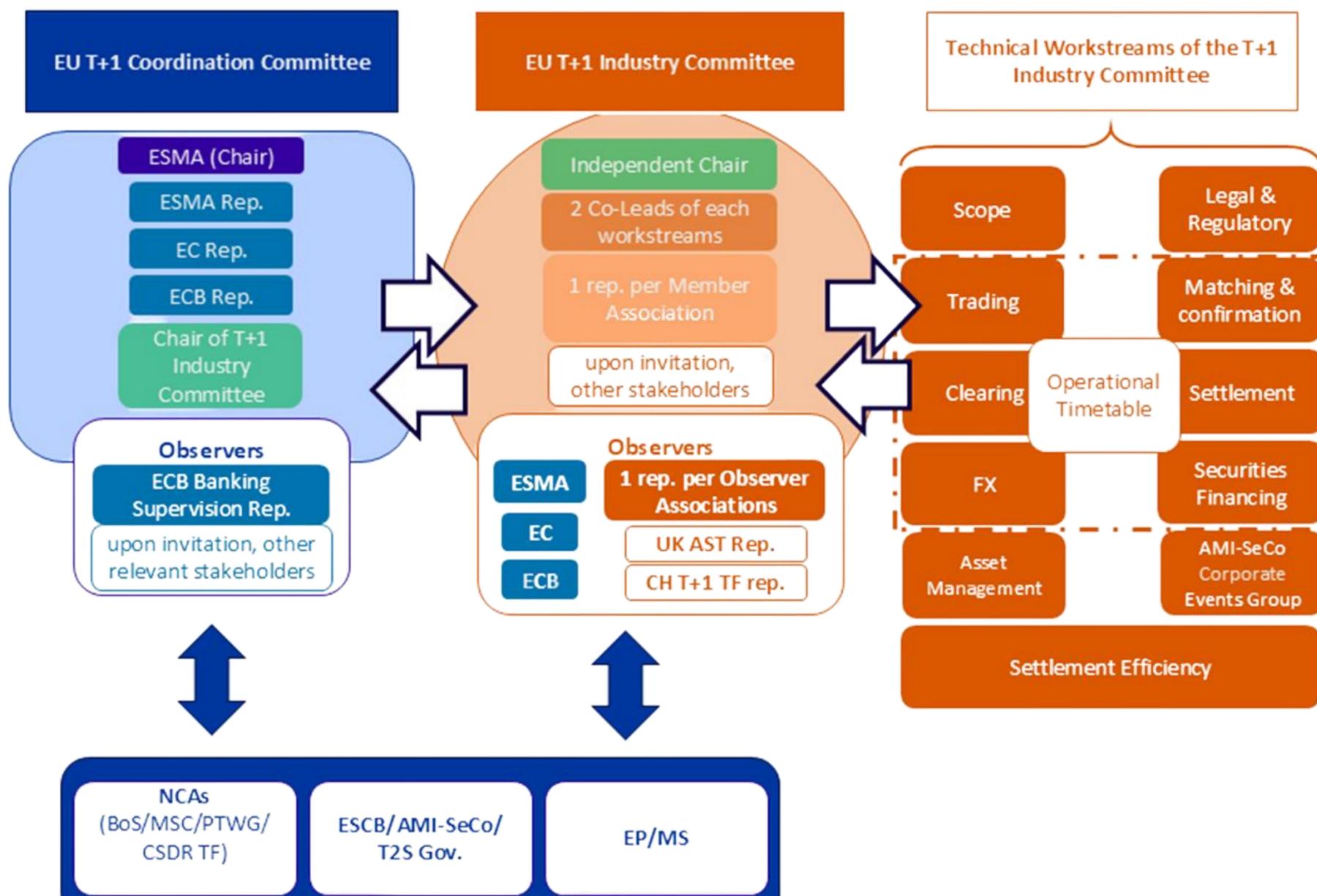
През септември 2025 г. Европейският парламент одобри законодателството за преминаване към T+1. Реформата се реализира координирано, с подкрепата на ESMA и Европейската комисия.

Управлението се осъществява от специално създадения Комитет на индустрията по T+1, включващ пазарни инфраструктури, посредници, клирингови и депозитарни институции. Комитетът подпомага координацията, хармонизацията и проследяването на готовността.

През юни 2025 г. Комитетът публикува Европейската пътна карта със систематизирани ключови етапи, технически изисквания и механизми за мониторинг на готовността.

Управление на прехода в ЕС

↳ T+1 governance structure

EU T+1 Industry Committee – роля и структура

Комитетът на индустрията по T+1 е основният оперативен механизъм на европейския преход към скъсен сетълмент. В него участват пазарни инфраструктури, индустриални асоциации и регулатори, с мисия да:

- идентифицират технологичните и процесни зависимости по веригата търговия-сетълмент;
- предлагат хармонизирани времеви стандарти и процедури;
- разработват препоръки за повишаване на ефективността на сетълмента и целеви преглед на първопричините за неуспешен сетълмент

Комитетът функционира чрез осем технически потока, покриващи целия жизнен цикъл на сделката: TR, MC, CL, ST, AM, FX, CE, LR.

Всеки поток изготвя технически бележки и препоръки, които следват принципа „Придържай се или обясни“.

Дейност

Оценка на необходимите промени в законодателната и регулаторната рамка, включително при адаптирането на съществуващите разпоредби за осигуряване на плавен преход към сетълмент цикъл T+1.

1

Освобождаване на сделките за финансиране с ценни книжа (SFTs) от обхвата на член 5 на CSDR с цел избягване на оперативни затруднения и двойно прилагане на изисквания.

2

Проучване на възможността за временно спиране на паричните санкции по време на преходния период, с цел улесняване на адаптацията на участниците и поддържане на високи нива на ефективност.

3

Анализ на националните специфики с правен или регулаторен характер, с цел идентифициране на различия между държавите членки, които могат да окажат влияние върху внедряването на T+1.

4

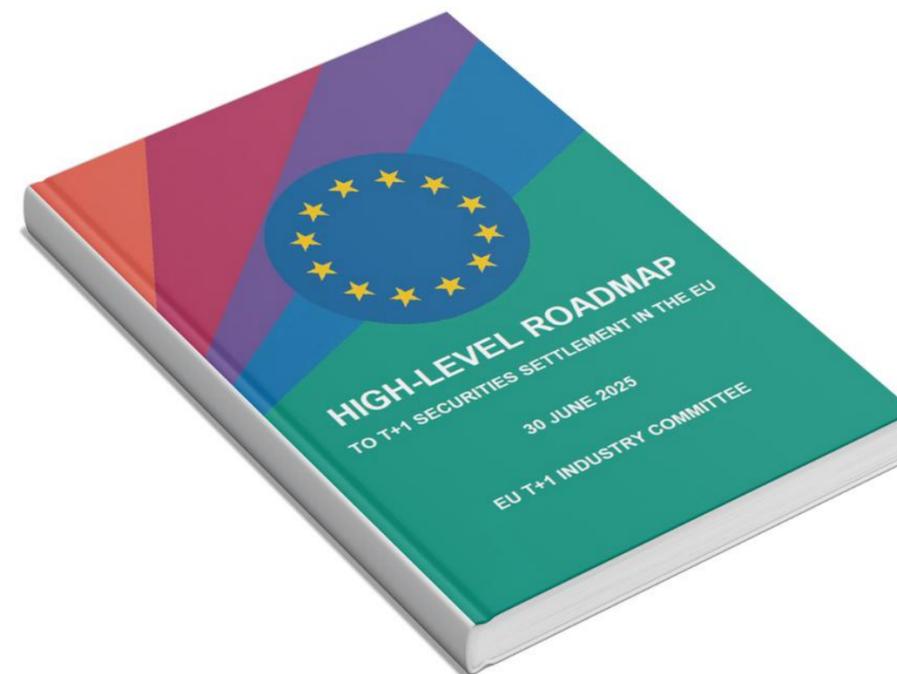
Европейска пътна карта

Преходът е структурна промяна в европейските пост-трейд пазари.

ЕС прилага централизирана рамка:

- обща целева дата;
- единна пътна карта;
- институционализирана координационна мрежа.

Цел: избягване на разминавания, риск за ликвидността и проблеми в T2S.

Допълнителни инициативи

Европейската пътна карта идентифицира три области, които изискват допълнителен анализ и разработване на съответни пазарни практики или решения.

С тази цел, функционират специализирани работни групи (Task Forces), всяка с ясно определен мандат и работен план. През декември 2025 г. всяка група публикува технически допълнения към Европейската пътна карта. Достъпни са на следния [линк](#).

Възможности за участие в прехода

Пазарни участници, които желаят да се включат в текущи дейности на Комитета на индустрията по T+1 или да се присъединят към един или повече технически работни потоци, могат да изпратят следната информация на eut1@afme.eu или до една от асоциациите, участващи в Комитета по T+1:

Име

Организация

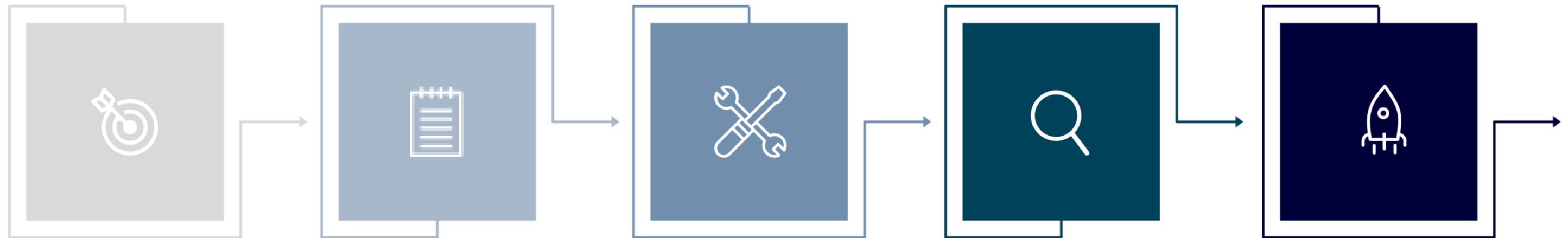

Местоположение

Имейл адрес

Ключови етапи

През ноември 2024 г. ESMA публикува доклада [Assessment of the shortening of the settlement cycle in the European Union](#), с който официално предложи европейските пазари да преминат към T+1 цикъл на сепълмент на 11 октомври 2027 г.

На 12 февруари 2025 г. Европейската комисия публикува законодателно предложение за изменение на [Регламент \(ЕС\) № 909/2014 по отношение на по-кратък цикъл на сепълмент в Съюза](#).

През юни 2025 г. е представена Пътната карта, съгласувана между ЕК и ЕЦБ и представена от Комитета на индустрията на ЕС по въпросите на T+1.

През октомври 2025 г. бяха публикувани [Регламент \(ЕС\) 2025/2075 за изменение на Регламент \(ЕС\) 909/2014](#), приложим от 11.10.2027 г, и доклада на [ESMA Final Report to RTS on Settlement Discipline](#), с препоръки за повишаване на ефективността на сепълмента.

На 21 ноември 2025 г. Комитетът на индустрията на ЕС по въпросите на T+1 публикува анкета за измерване на колективната готовност по предложенията на Пътната карта, насочена към банки, посредници, пазарни инфраструктури и фондове.

Измерване на колективната ГОТОВНОСТ

Проучване на готовността

- Проучването се провежда от Value Exchange с подкрепата на PwC и има за цел да предостави моментна снимка на готовността на пазара за преход към сетълмент T+1 в Европейския съюз.
- Проучването ще се повтаря периодично, за да осигури непрекъснато проследяване на готовността на индустрията.

Цели

- Оценка на готовността на индустрията за преминаване към сетълмент T+1 и на степента, в която участниците на пазара се подготвят да прилагат препоръките от Европейската пътна карта на високо ниво за T+1.
- Идентифициране на оперативни и регулаторни предизвикателства, свързани с прехода.
- Информирание на пазарните участници и регулаторите за установени пропуски и зависимости с цел подпомагане на по-нататъшни действия.

Времева рамка

- Старт: средата на септември
- 6 седмици – изготвяне на проучването
- 4–5 седмици – период за участие и предоставяне на информация от пазара
- 2 седмици – анализ на резултатите
- **януари 2026 г. – публикуване на резултатите**

Представяне на резултатите

Implementing T+1 - Where We Stand and What's Next

2 Febbraio 2026

Ore 15:00

Online

[*Линк за
регистрация](#)

[Register Now](#)

[Add to Google Calendar](#)

[Add to calendar](#)

Share [Twitter](#) [Facebook](#) [LinkedIn](#)

Обхват на промените

Ниво 1 - Изменение на чл. 5(2) от CSDR

Предложението за изменение на чл. 5(2) от CSDR от февруари 2025 г., подкрепено от Комитета, аргументира възможността и необходимостта от освобождаването на SFT сделки от изискването за сетълмент цикъл T+1, както и за временното спиране на паричните санкции. Изключението за SFT обхваща сделки, документирани като единна транзакция, съставена от две свързани операции.

Ниво 2 - Делегиран регламент (ЕС) 2018/1229

ESMA публикува през февруари 2025 г. консултационен документ относно възможни изменения в Делегирания регламент. Консултацията приключи на 14 април 2025 г. В момента ESMA анализира получените становища, а в момента тече преглед от Европейската комисия.

Ниво 3 - Насоки по чл. 6(2) от CSDR

След финализиране на измененията на ниво 2, ESMA предвижда през Q1 2026 г. да публикува консултация за актуализация на действащите Насоки относно стандартизирани процедури и съобщителни протоколи. Окончателните Насоки се очакват през Q3 2026 г.

Рамка

Ниво 1 (L1): Изменения на CSDR

Регламент (ЕС) 2025/2075 от 8 октомври 2025 г. за изменение на Регламент (ЕС) № 909/2014 относно съкращаването на цикъла на сетълмент в ЕС

Ниво 2 (L2): Предложени изменения на ESMA в техническите стандарти (RTS)

Ниво 3 (L3): Преразглеждане на Насоките на ESMA

Кога е приложим T+1?

T+1 се прилага за:

Сделки с прехвърлими ценни книжа, търгувани на място за търговия в ЕС и със сетълмент в ЦДЦК, регистриран/оторизиран в ЕС по CSDR. Обхватът е определен в съответствие с текущото приложение на режима T+2 и е базиран на разпоредбите на CSDR: Чл. 1 (Предмет и обхват), Чл. 5 (Предвидена дата за сетълмент) и Съображение 13.

Засегнати инструменти:

- Акции и борсово търгувани продукти (ETPs);
- Облигации, емитирани на местния пазар (според ЦДЦК на емисията);
- Международно емитирани облигации (напр. еврооблигации)*

Изключения:

Транзакциите с деривати, които не водят до сетълмент в ЦДЦК, са извън обхвата на CSDR и не попадат в изискването за T+1. Движенията на обезпечения и физическата доставка при деривати също са извън обхвата, тъй като не се изпълняват на място за търговия. Остава открит въпросът дали някои деривативни потоци следва да преминат към стандартен T+1 цикъл по пазарна конвенция.

T+1 - къде сме днес?

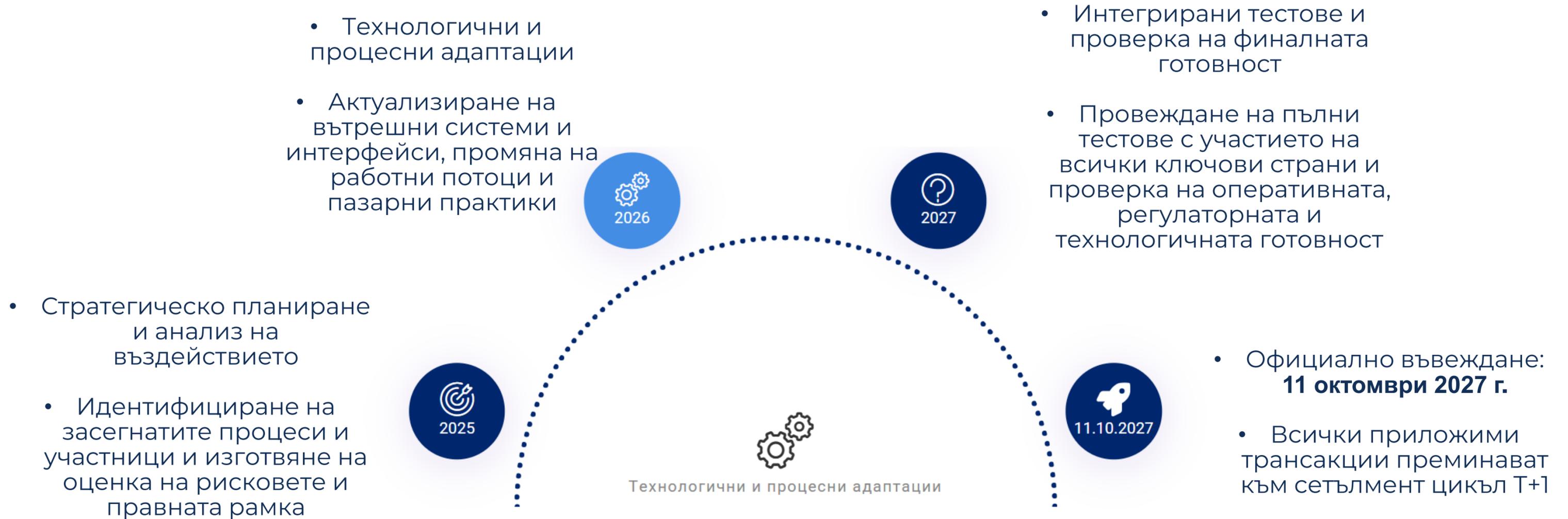
РЪКОВОДСТВО

Комитетът разработва всеобхватно
Ръководство за преход към T+1:

- Документът ще предостави рамка за прилагане на T+1 на европейските пазари, включително: ясни цели и методология, график за ключови оперативни събития и анализ на засегнатите бизнес функции
- Документът отчита трансгранични, времеви и пазарно-специфични предизвикателства и е предназначен за приложение на равнище ЕС, в съответствие с глобалните развития.
- Окончателната версия се очаква да бъде публикувана до средата на януари 2026 г., като ще предлага изчерпателни насоки за прилагане.

Хоризонт 2027

Ролята на КФН

Модел

Преминаването към T+1 изисква съществени технологични, процедурни и нормативни промени. Поради необходимостта от координация с ESMA, КФН ще лидира Националния форум T+1 като централен механизъм за взаимодействие по модел на Комитета на индустрията на ЕС по T+1.

Подход

Пазарните участници са водещи в процеса, а КФН гарантира последователна, прозрачна и координирана подготовка. Препоръките следват принципа „от сектора – за сектора“, което позволява адаптация към залегнали национални специфики и бизнес модели.

Основни приоритети

01

Да информира пазарните участници как да се подготвят, чрез уебсайта, публикации и публични изяви.

02

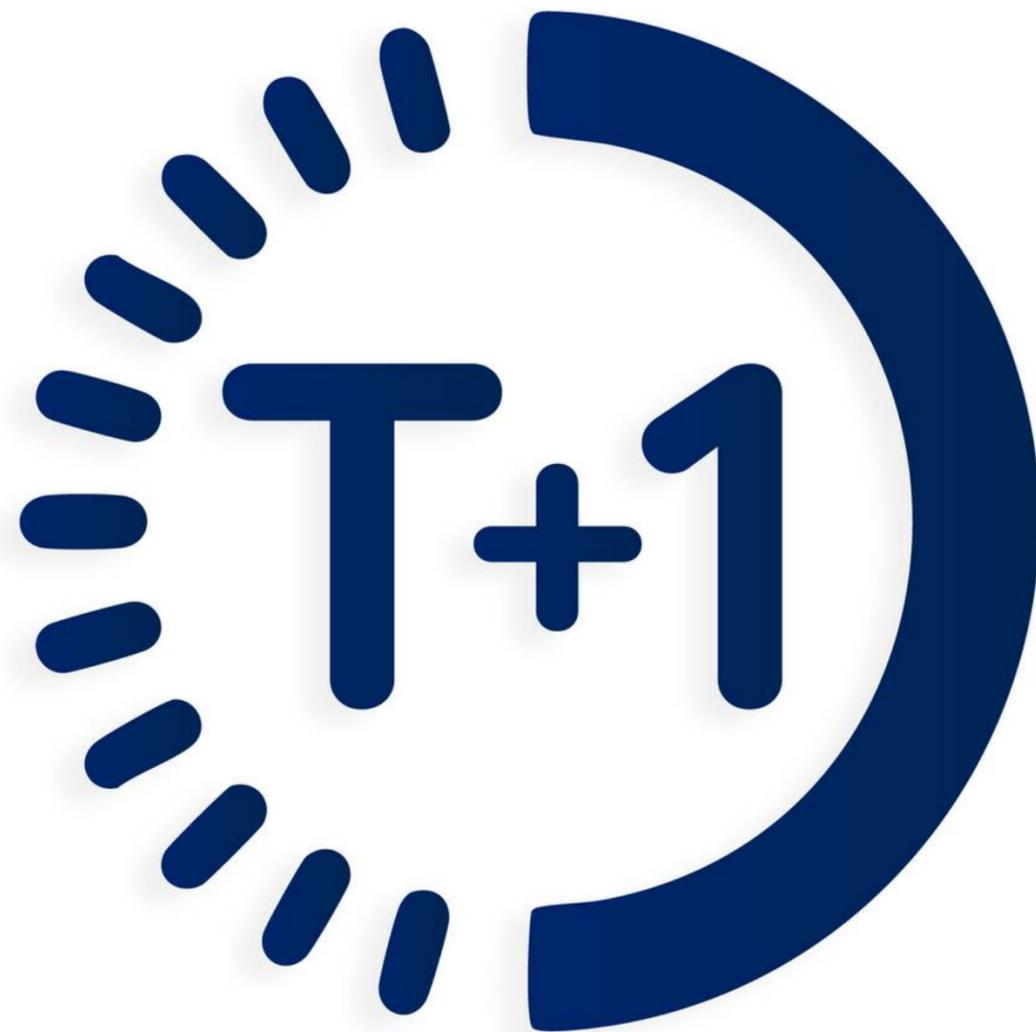
Да осъществява наблюдение върху поднадзорните лица във връзка с техните оперативни и регулаторни ангажименти по T+1.

03

Да следи пазарната готовност и идентифицира рискове, включително чрез обмяна на информация с инфраструктурите и браншовите асоциации.

04

Да провежда срещи и консултации с пазарните участници, за да разбере как подготвят прехода и доколко дейностите им съответстват на препоръките на Комитета на индустрията на Европейския съюз по въпросите на T+1.

Концепция

Управление

Ръководител: председателят на КФН;
Координатор: стратегическа и аналитична роля;
Секретариат: двама служители с административна функция.

Членство

Основни членове: организации, пряко засегнати от прехода към Т+1;
Наблюдатели: организации с непряк интерес.

Работен формат

Форумът ще заседава на тримесечна база, като дневният ред ще следва последователно одобрените направления. Всеки експерт от групата на основните участници ще представя кратък тематичен обзор, последван от дискусия и формулиране на последващи действия.

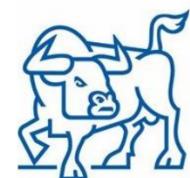
Комуникация

На сайта на КФН ще се обособи раздел „Т+1 България“, съдържащ:

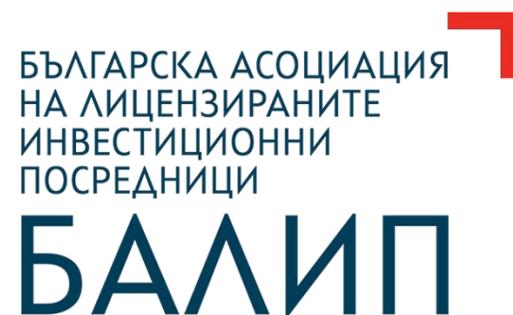
- структура и състав на форума;
- публичен мандат;
- график и резюмета от срещите;
- преведени документи;
- календар и контактна точка.

Състав

Основни участници:

БЪЛГАРСКА
ФОНДОВА БОРСА

ЦЕНТРАЛЕН
ДЕПОЗИТАР

АСОЦИАЦИЯ
НА ИНДУСТРИАЛНИЯ
КАПИТАЛ В БЪЛГАРИЯ

Наблюдатели:

АСОЦИАЦИЯ
НА БЪЛГАРСКИТЕ
ЗАСТРАХОВАТЕЛИ

БАДДПО

АСОЦИАЦИЯТА НА
ДИРЕКТОРИТЕ ЗА ВРЪЗКИ
С ИНВЕСТИТОРИТЕ В
БЪЛГАРИЯ

Планирани дейности

	Описание	Отговорен	Срок
Анализ на съответствието	Оценка на съответствието на българския пазар с европейските препоръки.	Форум	юни 2026 г.
Национален план за готовност	Доклад за степента на готовност към края на 2026 г. с приоритети за 2027 г.	Форум	декември 2026 г.
Национален семинар T+1	Представяне на резултатите от анализа на пропуските и Националния план за готовност.	Координатор + Секретариат	януари 2027 г.
Финален доклад	Обобщение на националния напредък и остатъчните рискове.	Форум	юни 2027 г.

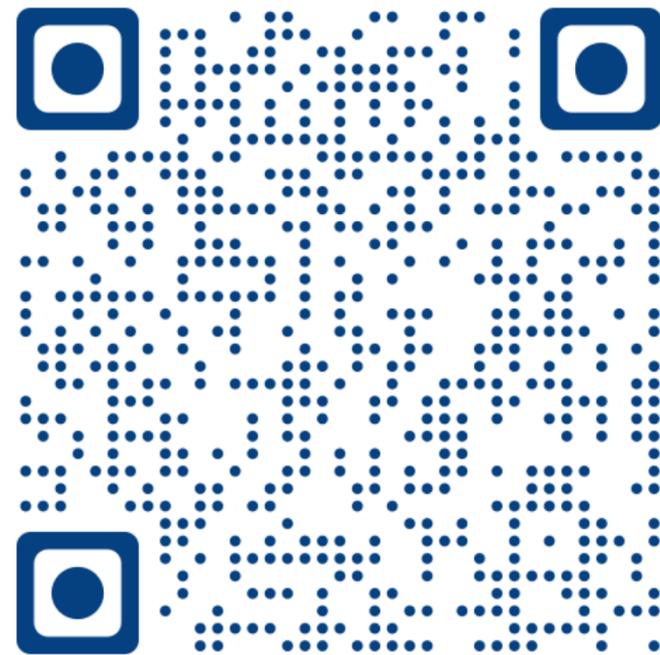
Комуникационни канали

www.fsc.bg/t-1-v-balgariya/

T1@fsc.bg

Национален форум за преход към сетълмент T+1

Румен Атанасов

Главен експерт, отдел Надзор на доставчици
на инвестиционни услуги и места на търговия,
дирекция НИД, КФН

**ОБЩ ПРЕГЛЕД НА
ПРЕПОРЪКИТЕ НА ЕС
ЗА ПРЕХОД КЪМ T+1**

Ключови принципи

01

Хармонизация

02

Гъвкавост

03

„Спазвай или обясни“

Критерии

Ефективност на сетълмента

Ефективност на ликвидността

Осъществимост до 2027 г.

Въздействие върху разходите

Резервни буфери

Конкурентоспособност

Препоръки

01

Препоръки за
фазата на
търговия

02

Препоръки относно
съгласуването и
потвърждаването

03

Препоръки за фазата
на клиринг

04

Препоръки за фазата
на сетълмент

05

Препоръки
относно
управление на
активи

06

Препоръки за
валутни операции

07

Препоръки за
корпоративни
събития

08

Препоръки за СФЦК

Препоръки

01

Препоръки за
фазата на
търговия

02

Препоръки относно
съгласуването и
потвърждаването

03

Препоръки за фазата
на клиринг

04

Препоръки за фазата
на сетълмент

05

Препоръки
относно
управление на
активи

06

Препоръки за
валутни операции

07

Препоръки за
корпоративни
събития

08

Препоръки за СФЦК

- Оптимизиране на процесите
- Актуализиране на правилници и системи

Препоръки

01

Препоръки за
фазата на
търговия

02

Препоръки относно
съгласуването и
потвърждаването

03

Препоръки за фазата
на клиринг

04

Препоръки за фазата
на сетълмент

05

Препоръки
относно
управление на
активи

06

Препоръки за
валутни операции

07

Препоръки за
корпоративни
събития

08

Препоръки за СФЦК

- Бързо, автоматизирано и стандартизирано съгласуване на сделки разпределяне и потвърждаване на дата T

Препоръки

01

Препоръки за
фазата на
търговия

02

Препоръки относно
съгласуването и
потвърждаването

03

Препоръки за фазата
на клиринг

04

Препоръки за фазата
на сетълмент

05

Препоръки
относно
управление на
активи

06

Препоръки за
валутни операции

07

Препоръки за
корпоративни
събития

08

Препоръки за СФЦК

- Приоритетен сетълмент
- Кратък времеви интервал

Препоръки

01

Препоръки за
фазата на
търговия

02

Препоръки относно
съгласуването и
потвърждаването

03

Препоръки за фазата
на клиринг

04

Препоръки за фазата на
сетълмент

05

Препоръки
относно
управление на
активи

06

Препоръки за
валутни операции

07

Препоръки за
корпоративни
събития

08

Препоръки за СФЦК

- Инструкции в реално време - автоматизирано обработване на инструкции
- Срокове
- „Hold & Release “ и частичен сетълмент

Препоръки

01

Препоръки за
фазата на
търговия

02

Препоръки относно
съгласуването и
потвърждаването

03

Препоръки за фазата
на клиринг

04

Препоръки за фазата
на сетълмент

05

Препоръки
относно
управление на
активи

06

Препоръки за
валутни операции

07

Препоръки за
корпоративни
събития

08

Препоръки за СФЦК

- Намаляване на циклите на сетълмент

Препоръки

01

Препоръки за
фазата на
търговия

02

Препоръки относно
съгласуването и
потвърждаването

03

Препоръки за фазата
на клиринг

04

Препоръки за фазата
на сетълмент

05

Препоръки
относно
управление на
активи

06

Препоръки за валутни
операции

07

Препоръки за
корпоративни
събития

08

Препоръки за СФЦК

- Отношения с попечители и трети страни
- РvP механизми

Препоръки

01

Препоръки за
фазата на
търговия

02

Препоръки относно
съгласуването и
потвърждаването

03

Препоръки за фазата
на клиринг

04

Препоръки за фазата
на сетълмент

05

Препоръки
относно
управление на
активи

06

Препоръки за
валутни операции

07

Препоръки за
корпоративни
събития

08

Препоръки за СФЦК

- Съгласуване на ключови дати
- Автоматизация на процеси

Препоръки

01

Препоръки за
фазата на
търговия

02

Препоръки относно
съгласуването и
потвърждаването

03

Препоръки за фазата
на клиринг

04

Препоръки за фазата
на сетълмент

05

Препоръки
относно
управление на
активи

06

Препоръки за
валутни операции

07

Препоръки за
корпоративни
събития

08

Препоръки за СФЦК

- Очаквано изместване на сетълмента;
- Повишаване на рисковете;
- Връщане на заети ценни книжа;

ВЪПРОСИ,

по които обсъжданията продължават

Относно „Късното търгуване“;

Относно СФЦК;

Относно паричните санкции;

Относно DVP срока.

**Благодарим за
вниманието!**

Кафе пауза

NEXT: Обмен на опит и гледни точки от пазарните участници

НА ФОКУС
Опит и гледни точки на
пазарните участници

БЪЛГАРСКА
ФОНДОВА БОРСА

ЦЕНТРАЛЕН
ДЕПОЗИТАР

БЪЛГАРСКА АСОЦИАЦИЯ
НА ЛИЦЕНЗИРАНИТЕ
ИНВЕСТИЦИОННИ
ПОСРЕДНИЦИ

БАЛИП

БАУД

Българска асоциация на
управляващите дружества

Васил Големански

Председател на КФН,
Председател на Националния форум за
преход към сетълмент T+1

Национален форум за преход към сетълмент T+1

